

Til Norske Kulturarrangørers landsmøte 28.10.2023

Øyafestivalen, Vinjerock og Riddu Riddu Festivála foreslår at Norske Kulturarrangørers landsmøte vedtar en uttalelse om og signerer [Kulturfeltets opprop mot oljeleting](#). Oppropet er hittil signert av Aksjonsgruppen Forfattere mot oljeleting, Architects Climate Action Network Norway, Bildende Kunstneres Forening i Hordaland, Concerned Artists Norway, CREO (forbundet for kunst og kultur), Dramatikerforbundet, Klimakultur, NOPA (Norsk forening for komponister og tekstforfattere), Norske Billedkunstnere, Norske filmregissører, Spillerommet, Stopp oljesponsing av norsk kulturliv og Unge Kunstneres Samfund.

Uttalelse som foreslås vedtatt av NKAs landsmøte

Da Parisavtalen ble vedtatt i 2015, ble det satt et mål om at den globale oppvarmingen ikke kunne overstige 1,5 grader. En økning over dette vil føre til større endringer i vær og klima, enn hva vi kan tåle for å sikre levelige, gode vilkår for de som kommer etter oss. Siden 2015 har det blitt tydelig at vi er svært langt unna å nå dette målet – og at det haster mer enn noensinne.

“Menneskehetens avhengighet av fossil energi har åpnet helvetes porter”, sa FNs generalsekretær António Guterres på klimatoppmøtet under FNs høynivåuke i september 2023, der Norge ikke fikk taletid – fordi vi ikke gjør tilstrekkelige eller konkrete tiltak for å nå målene våre.

Fremtiden er heldigvis ikke låst, men det krever storstilt, effektiv og modig endring raskt. Norske Kulturarrangører mener at Norge må kutte klimagassutslippene i tråd med Parisavtalen. Det betyr at oljenæringen må avslutte letingen etter ny olje og gass. Det betyr også at vi må se en satsning på å konvertere kompetansen i oljenæringen til grønn satsing for å sikre rask og rettferdig omstilling til fornybare og bærekraftige næringer.

Kunst, musikk og kultur har alltid hatt tradisjon for å ta del i diskusjoner om etiske verdier og viktige diskusjoner i en kompleks samtid. Ved å ta aktiv stilling i kritiske problemstillinger som dette, kan vi også bidra til å styrke kunstens posisjon i samfunnet – både nå og i fremtiden.

Norske Kulturarrangører signerer og stiller seg bak kunst- og kulturarbeidernes opprop mot oljeleting.

Opprop mot oljeleting

10. mai utlyste regjeringen 92 nye blokker for olje- og gassleting. Generalsekretæren i FN og direktøren i Det internasjonale energibyrået har gjort det krystallklart at den

eneste måten å nå målene i Parisavtalen på, er ved å slutte å lete etter nye fossile ressurser og satse på fornybart. Utlysningen må derfor trekkes tilbake umiddelbart.

Bruk av fossile brensler er en hoveddriver for klimakrisen, og verden har allerede funnet mange ganger mer av disse enn vi kan bruke hvis vi skal innfri Parisavtalens mål om å begrense oppvarmingen til 1,5 eller 2 grader.

Å fortsette å lete er å overlate til våre barn å løse en utfordring som blir dramatisk vanskeligere for hvert år som går.

Menneskeskapte klimagassutslipp bidrar til våtere, villere og varmere vær. Forskerne er også enige om at de har bidratt til ekstreme hendelser som storflommer i Pakistan og Tyskland, massiv issmelting på isbreer og polene, ekstrem tørke i Sør-Europa og Afrika, dødelige hetebølger i Canada og India, og ukontrollerbare skogbranner i California, Sibir og Hellas. Havtemperaturene har dette året gjort et hopp som vil gi mer og farligere ekstremvær. Listen kunne vært mye lenger, og menneskeskapte utslipp har forverret hendelsene.

Ikke minst i den fattige delen av verden er de menneskelige lidelsene allerede verre enn mange orker å tenke på. Ressursknapphet fører til konflikt og krig, radikalisering og totalitære strømninger. Mennesker tvinges på flukt og møtes med umenneskelige kontrolltiltak på grensene til velstående stater som har tjent godt på fossiløkonomien.

Hver brann og flom, hvert varsel om tørke og matmangel, hver forskningsartikkel om mulige vippepunkter viser hvor viktig det er at verdenssamfunnet setter alt inn på å nå målene i Parisavtalen.

Men med politikken som føres av verdens oljeproduserende stater, virker dette mer og mer som en fjern drøm. Det letes etter mer på alle kontinenter, og Norge er ikke noe unntak. 10. mai sendte regjeringen ut en pressemelding med utlysningen av letelisenser i 92 nye blokker, i all hovedsak i Barentshavet.

Viktige deler av samfunnet tar nå avstand fra denne politikken. LO har delt seg i spørsmålet om nye konsesjonsrunder. Fagforbundet, som har over 400 000 medlemmer, skriver i sitt høringssvar av året: «Fagforbundet mener at å åpne for ny oljeleting som igjen medfører åpning av felt som vil produsere olje ut over 2050, ikke er forenelig med Norges internasjonale klimaforpliktelser.» Handel og Kontor og Norsk Tjenestemannslag mener nye utlysninger må droppes.

Vi som har underskrevet dette oppropet er filmskapere, kunstnere, dramatikere, komponister, tekstforfattere, musikere, arkitekter og forfattere. I likhet med de nevnte fagorganisasjonene krever vi full stopp i letingen etter ny olje. Klima- og naturkrisen destabiliserer samfunn og økonomier allerede i dag, og vil gjøre det i eskalerende grad. Den er en trussel mot kunstnernes og kulturfeltets livsvilkår i Norge og resten av verden; den truer kulturminner, kulturarv og urfolk.

Debatten om hvorvidt norsk olje og gass er renere enn annen olje og gass, er et feilspor. Drivhusgassene i atmosfæren er allerede på et nivå langt over det det noen gang har vært gjennom menneskehetens historie. Det som trengs er ekstreme reduksjoner i utslipp, ikke nye petroleumsfelt.

Dette er i samsvar med det FNs klimapanel skrev i sin rapport som kom tidligere i år: «Mulighetsvinduet for å sikre en levelig og bærekraftig fremtid for alle er raskt i ferd med å lukke seg.»

Der Norge kan gjøre en virkelig forskjell, er ved å annonsere full stopp i letingen etter nye petroleumsfelt, slik Beyond Oil and Gas-alliansen, anført av Danmark og Costa Rica, har oppfordret oss til å gjøre. Når folkets verdier og holdninger endrer seg med økt kunnskap, vil politikken måtte komme etter. Med vår gigantiske oljeformue og teknologiske kapasitet må vi gå foran og vise evne og vilje til en rettferdig omstilling og store satsninger på fornybar energi og grønne arbeidsplasser.

Vi oppfordrer våre kollegaer til å ta stilling med oss. Vi krever: STOPP LETINGEN ETTER MER GASS OG OLJE!

På vegne av

Øyafestivalen, Vinjerock og Riddu Riddu Festivála

Mia Frogner

Guro Furunes Pettersen

Sajje Solbakk